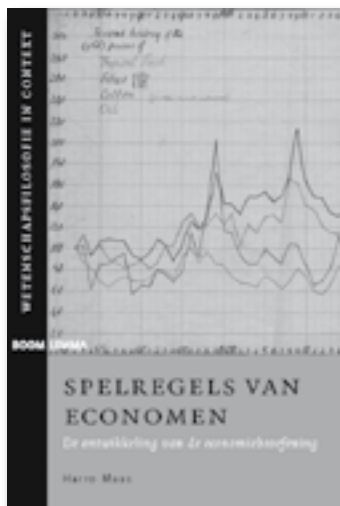

De redactie nodigt lezers uit boeken te recenseren voor deze rubriek

De titel *Spelregels van economen* is goed gekozen. In tien ruwweg chronologisch geordende hoofdstukken geeft Maas een helder en beknopt overzicht van de eeuwige onderliggende vraag in elk economisch debat en seminar: wat is goede economiebeoefening? Maas' geschiedenis voert van John Stuart Mills beroemde definitie van de economische discipline uit 1836, via onder andere modelbouwer Jan Tinbergen, naar hedendaagse ontwikkelingen in de experimentele economie en in modelsimulaties. De serie "Wetenschapsfilosofie in context" van uitgever Boom Lemma waar *Spelregels van economen* deel van uitmaakt, betreft in dit geval dan ook in de eerste plaats een historische context.

Het terugkerende thema is dat van de economie als een betwiste wetenschap. In de eerste helft van de negentiende eeuw was de belangrijkste twist die tussen onder andere William Whewell, die een inductieve methode voorstond, en volgelingen van Ricardo die een deductieve aanpak nastreefden. Een andere in het boek besproken onenigheid betrof de relatie tussen economische wetenschap en politiek. Kan de econoom, zoals Milton Friedman benadrukte, los van politieke overwegingen zijn mening geven over het functioneren van de economie, of staat het wezen van de economie dat niet toe? Of denk aan de vraag waar de kennis over economisch gedrag van individuen vandaan komt. Kunnen we met John Stuart Mill en John Maynard Keynes stellen dat elke econoom de voor de economische wetenschap relevante aannames over economisch gedrag zo uit het privélaboratorium van zijn menselijke geest kan halen, of zijn alleen de rekenmeesters van de Cowles Foundation of van het Centraal Planbureau hiertoe in staat? Of de vandaag de dag steeds terugkerende vraag: wanneer mogen uit economische experimenten nu wel of niet conclusies worden getrokken voor de echte economie daarbuiten? Maas laat kundig zien welke grote namen op welk moment het debat naar zich toe trokken, of daar juist volstrekt in faalden. Vooral de beschrijving van Keynes' tirade tegen de econometrie van de natuurkundige Tinbergen, en diens volkomen onbegrip van Keynes' theatrale aanpak in *The economic consequences of the peace* (1919) zijn zeer lezenswaardig. *Spelregels van economen* is een terechte verwijzing naar *Spelregels voor economen* (1972) van Joop Klant, het boek dat het onderzoek naar de geschiedenis en wetenschapsfilosofie van de economische wetenschap in Nederland inluidde. Het boek van Maas beschrijft voor een breed publiek de definitieve overgang van een vakgebied dat hoog vanuit

Harro Maas (2010) *Spelregels van economen; de ontwikkeling van de economiebeoefening*. Den Haag: Boom Lemma.

de ivoren toren regels opstelde voor hoe economen zich dienen te gedragen, naar een vakgebied dat gedetailleerd verslag doet van de geschiedenis van de economische wetenschap in al haar facetten. Maas schrijft met passie over de grote economen en over hun controverses en onhebbelijkheden. Hij wil hierbij vooral laten zien waarom ze zo tegen elkaar tekeer gingen, zonder te willen oordelen wie er nu gelijk had. In zijn even toegankelijke als erudiete stijl is *Spelregels van economen* zowel een mooie samenvatting van de economische wetenschap voor de geïnteresseerde leek, als een handzaam boek voor de bachelorfase van een economieopleiding. Gezien dit beoogde publiek is het logisch

dat de auteur zich beperkt heeft tot bekende personen, instituten en thema's. Tegelijkertijd is de drang om verder uit te wijden welhaast tastbaar. De relatief uitgebreide suggesties voor "verder lezen" per hoofdstuk op het einde van het boek is daarom een gelukkige keuze. Het biedt de geïnteresseerde lezer startpunten voor nadere uitleg, maar biedt eveneens de docent mogelijkheden om het boek in een bachelorvak wetenschapsfilosofie van de economie te gebruiken. Jammer is wel dat de uitgever het blijkbaar niet nodig heeft gevonden een aparte literatuurlijst bij te voegen, waardoor het terugzoeken van de gebruikte bronnen onnodig ingewikkeld wordt. Maar de enige echte kanttekening is dat men na lezing vooral meer wil. Meer bijvoorbeeld over de verschillen tussen de modellenbouwers van het CPB en DNB. Meer over de rol van Keynes, Krugman, Buiters en Van Wijnbergen als boodschappers van de economische wetenschap in het publieke debat. Meer over hedendaagse kruisbestuivingen tussen de economie en andere disciplines. Wanneer komen de *Spelregels* van de uitbreidingsset?

LITERATUUR

Keynes, J.M. (1919) *The economic consequences of the peace*.

Londen: MacMillan.

Klant, J.J. (1972) *Spelregels voor economen: de logische structuur van economische theorieën*. Leiden: Stenfert Kroese.

FLORIS HEUKELOM

Universitair docent aan de Radboud Universiteit Nijmegen